

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Затверджую

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ 2010р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»**

(назва дисципліни)

(денне відділення)

для напрямів підготовки (спеціальностей):

6.050101 «Комп'ютерні науки», 6.050502 «Інженерна механіка», 6.050401
«Металургія», 6.050504 «Зварювання», 6.050202 «Автоматизація та
комп'ютерно-інтегровані технології», 6.050702 «Електромеханіка», 6.030508
«Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит», 6.030504 «Економіка
підприємства»

_____ (шифр напрямів, спеціальностей)

Ухвалено методичною
комісією факультету

_____ (назва факультету)

Протокол № _____ від _____

Голова МК

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

Програму рекомендовано
кафедрою

_____ (протокол №, дата)

Завідувач кафедри

_____ (назва кафедри)

Краматорськ
2010

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Вища школа стає на шлях оновлення. "Закон про мови" та "Закон про освіту" сформулювали нові засади національної освіти, яка сприятиме відродженню духовності і стане його рушійною силою.

Основою гуманітаризації вищої освіти є викладання гуманітарних і суспільних наук, які вводять в навчальний процес технічних вузів систему духовних цінностей як окремого народу, так і людства в цілому.

Програма «Історія української культури» розрахована на студентів всіх спеціальностей. Лекційний курс забезпечений достатньою кількістю візуального матеріалу: навчальними відеофільмами, альбомами з ілюстраціями, схемами. За планами навчального відділу ДДМА загальна кількість годин, відведених на засвоєння курсу становить 72 години.

II. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Триместр	Кредити ECTS	Модулi	Всього	Розподiл за триместрами та видами занять								Триместр. атест.
				Лекц.	Практичн.	Семiн.	Лаб. раб.	Комп'ют. практ.	Контроль знань	СРС		
										Всього	У тому числі на викон. ICЗ	
	2	2	72	14		6			6	46	6	екз.
Всього	2	2	72	14		6			6	46	6	

№ п/п	Стислий зміст модуля	Триместр	Загальна кількість		Кредити ECTS	Кількість ауд. годин	Форми та методи контролю	Тиждень проведення
			годин	годин				
1	Історія української культури з давнини до першої половини XVII ст.. М 1		36	1	10	1. оцінювання роботи студентів на семінарах		
						2. оцінювання СРС, у тому числі ІСЗ	заняття з контролю СРС	
						3. лекційний тест		
						4. модульні контрольні роботи		
						5. екзамен	заліково- екзаменаційна сесія	
1	Історія української культури з другої половини XVII ст. до сучасної доби. М 2		36	1	10	1. оцінювання роботи студентів на семінарах		
						2. оцінювання СРС, у тому числі ІСЗ.	заняття з контролю СРС	
						3. лекційний тест		
						4. модульні контрольні роботи		
						5. екзамен	заліково- екзаменаційна сесія	
	Всього:		72	2	20			

III. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

III.1. Ціль викладання дисципліни.

Курс «Історія української культури» покликаний забезпечити студентів належним рівнем знань з історії української культури, сприяти гуманізації та гуманітаризації навчального процесу, вплинути на формування духовності студентів, сприяти професійному росту майбутніх фахівців технічного та економічного профілів.

Знання основних етапів розвитку вітчизняної культури, її найвагоміших досягнень на протязі усієї історії є необхідними для розуміння характеру сучасного українського народу, взаємовідносин людей. Знайомство зі сферою матеріальної та духовної культури, створеною українським народом, ні в якому разі разу не зводиться до простої передачі інформації, а спрямоване на вироблення вміння скористатися неозорним морем культурних явищ і на вдосконалення здатності критично, і разом з цим аргументовано (об'єктивно), аналізувати з історичної і естетичної точки зору суспільні і культурні процеси з урахуванням багатовікового досвіду.

III. 2. Задачі викладання дисципліни

Завдання курсу полягають в наступному:

1. Засвоєння сенсу та цінностей основних здобутків української культури, знання основних етапів української культури, закономірностей її функціонування;
2. Розуміння самобутнього характеру української культури, її взаємозв'язок з європейськими культурними процесами;
3. Розуміння культурної зумовленості сучасної ситуації, здатність ураховувати культурну специфіку при вирішенні виробничих, економічних та соціальних проблем.

4. Розуміння яким чином культурний розвиток впливає на формування світогляду та світосприйняття особистості і, зокрема, як особистість відображає свій духовний стан за допомогою творчості.

Структура і зміст курсу «Історія української культури» дає можливість вирішувати завдання навчання та виховання студентів у їх органічній єдності, припускає використання самих різних методів і форм проведення навчальних занять як традиційних, так і інноваційних. Аудиторні заняття можуть проводитись паралельно з організацією екскурсій, зустрічами з діячами культури, відвідуванням музеїв, виставок, театрів і концертів, організацією вечорів запитань та відповідей, диспутів тощо. Все це сприяє формуванню культури особистості майбутнього фахівця, розвитку його духовності. Студент не лише одержує суму знань про основні етапи розвитку культури, її видатні досягнення, про можливості і способи вирішення проблем етико-естетичного плану, але й сам активно включається, в систему культурних відносин, практично засвоює культурні цінності, стає носієм культурних традицій, одержує навички і вміння творчо, на високому культурному рівні, вирішувати професійні питання.

В результаті вивчення дисципліни «Історія української культури» спеціаліст повинен знати:

- хронологію та послідовність змін етапів культурного розвитку українського народу;
- систему цінностей, характерну для кожного з культурних етапів, які вивчаються;
- видатні пам'ятники, створені в ті чи інші культурні періоди;
- коло основних етико-естетичних проблем, до яких звертався та які вирішував український народ в процесі свого культурного розвитку.

Вміти:

- визначати певні культурні етапи української історії, та відрізняти їх один від одного за суттєвими особливостями, світоглядними орієнтирами;
- аналізувати пам'ятники українського мистецтва з огляду на час їх створення, стильові особливості.
- звертатися до загального естетичного аналізу пам'яток мистецтва;
- орієнтуватися в колі етичних питань;
- працювати зі спеціальною літературою.

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

IV.1. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Найменування розділів, тем	Розподіл годин за видами занять						
	Всього	Лекції	Практичн.	Семинар.	Лабор.раб.	Комп'ют. практ.	СРС
Модуль 1							
Тема 1.1. Стародавня культура східних слов'ян		2					4
Тема 1.2. Культура Київської Русі		2					4
Тема 1.3. Культура Стародавньої Русі періоду феодальної роздробленості (12-перша половина 17 ст.) Ч.1 Культура Галицько-Волинського князівства		2					2

Найменування розділів, тем	Розподіл годин за видами занять						
	Всього	Лекції	Практичн.	Семинар.	Лабор.раб.	Комп'ютер. практи.	СРС
Тема 1.3. Ч.2 Культура України в польсько-литовську добу		2					2
Тема 1.4. Мистецтво Київської Русі. Культурний розвиток в українських землях періоду феодальної роздробленості. М1				2			7
Модуль 2 Тема 2.1. Духовне життя українського народу в другій половині 17-18ст.		2					4
Тема 2.2. Українське мистецтво козацької доби (друга половина 17-18 ст.)				2			6
Тема 2.3. Українська культура 19 сторіччя		2					6
Тема 2.4. Культура України 20 сторіччя		2					4
Тема 2.5. Українське мистецтво ХХ сторіччя. М2				2			7
Всього:	72	14		6			46

<p>2. Розвиток шкільної освіти і наукових знань.</p> <p>3. Літературна творчість: переклади та оригінальні твори.</p> <p>4. Мистецькі добутки Київської Русі. С.Р.С.</p> <p>1. Усна народна творчість.</p> <p>2. Основні центри давньоруської культури. Розвиток літописання.</p>				<p>308; 3.с. 59-104; 4.с.289-307; 5.с.375-394; 6.с.75-85; 7.с.335-370.</p>
<p>Тема 1.3. Культура Стародавньої Русі періоду феодальної роздрібненості (12-перша половина 17 ст.)</p> <p>Ч.1 Культура Галицько-Волинського князівства</p> <p>1. Історико-культурна ситуація в Галичині та на Волині в 12-13ст..</p> <p>2. Освіта і наука в Галицько-Волинському князівстві.</p> <p>3. Розвиток художньої творчості.</p>	2	2	Відеофільми, альбоми ілюстраціями.	<p>2.с.305-308; 5.с.395-415; 6.с.86-95; 7.с.372-389.</p>
<p>Тема 1.3.</p> <p>Ч.2 Культура України в польсько-литовську добу.</p> <p>1. Суспільно-політична ситуація в Україні в польсько-литовську добу.</p> <p>2. Церква і духовенство. Розповсюдження католицизму в українських землях</p>	2	2	Відеофільми, альбоми ілюстраціями.	<p>1.с.285-295; 2.с.309-353; 3.с.112-124; 4.с.312-340;</p>

<p>3. Український ренесанс в мистецтві. С.Р.С.</p> <p>1. Культурні зв'язки Галицько-Волинського князівства з іншими центрами Давньої Русі.</p> <p>2. Поширення гуманістичних ідей в Україні. Українська література періоду Ренесансу.</p>				<p>5.с.416-440; 6.с.115-145; 7.с.389-403.</p>
<p>Модуль 2. Тема 2.1. Духовне життя українського народу в другій половині 17-18ст.</p> <p>1. Козацтво як явище української історії та культури.</p> <p>2. Реформування церкви. Розвиток освіти і науки в козацьку добу.</p> <p>3. Українське бароко – нове світовідчуття і мистецтво. С.Р.С.</p> <p>1. І.Мазепа як меценат і культурний діяч.</p> <p>2. Специфіка національного варіанту бароко в літературі. Творча спадщина Г.Сковороди.</p>	2	4	Відеофільми, альбоми ілюстраціями.	<p>1.с.295-303; 2.с.354-391; 3.с.131-144; 4.с.345-374; 5.с.441-472; 6.с.165-184; 7.с.405-442.</p>
<p>Тема 2.3. Українська культура 19 сторіччя.</p> <p>1. Соціально-політичні й історичні умови розвитку української культури в 19ст..</p> <p>2. Особливості дворянського і</p>	2	6	Відеофільми, альбоми ілюстраціями.	<p>1.с.303-316; 2.с.392-430; 3.с.154-170,178-</p>

<p>народницького періодів національно-культурного відродження.</p> <p>3. Характерні риси модерністського періоду. С.Р.С.</p> <p>1. Роль М.Драгоманова у формуванні української суспільної думки.</p> <p>2. Національно-культурне відродження в Галичині.</p>				<p>195; 4.с.378- 412,416- 439; 5.с.473- 515; 6.с.191- 205; 7.с.444- 487.</p>
<p>Тема 2.4. Культура України 20 сторіччя</p> <p>1. Культурні процеси в Україні в 20- 30 роки.</p> <p>2. Розвиток української культури в 40-80 роки ХХ ст..</p> <p>3. Культура сучасної України: досягнення , проблеми, перспективи. С.Р.С.</p> <p>1. Культурне оновлення 60-тих років в Україні.</p> <p>2. Українська культура в діаспорі.</p>	2	4	Відеофільми, альбоми з ілюстраціями.	<p>1.с.317- 335; 2.с.431- 456; 3.с.195- 202; 4.с.444- 477; 5.с.561- 584; 6.с.231- 247; 7.с.487- 525.</p>
Разом	14	26		

Н.В. 20 годин із загальної суми 46 годин, які надаються для самостійної роботи студентів, відводяться для підготовки до семінарських занять.

Література:

1. **Абрамович, С.Д.** Світова та українська культура: навчальний посібник / С.Д.Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2004. – 344с. – ISBN 966-603-260-0.
2. Історія світової та української культури: підручник / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с. – ISBN 966-95287-8-Х.
3. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; за ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 326с. – ISBN 966-620-072-4.
4. **Кордон, М.В.** Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 584с. – ISBN 966-364-066-9.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / за ред. проф. А.Яртися та проф. В.Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 568с. – ISBN 966-603-407-7.
6. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Л.Є.Дещинський, Я.Я.Денісов, М.П.Скалецький, Л.В.Цубов, Н.М.Барановська, О.Г.Макарчук. – 4-те вид., перероб. і доп. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304с. – ISBN 966-8450-15-9.
7. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / М.М.Закович, І.Я.Зязюн, О.М.Семашко та ін.; за ред. М.М.Заковича. – 2-ге вид., випр. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 550с. – ISBN 966-620100-3.

IV.4. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Модуль 1.

Тема 1.4. Семінар 1. Мистецтво Київської Русі. Культурний розвиток в українських землях періоду феодальної роздробленості.

1. Софія Київська як світоглядна ідея та художній шедевр.
2. Мистецтво Галицько-Волинської Русі. Пам'ятки княжого Львова.
3. Мистецькі традиції та добутки українського Ренесансу (15-перша половина 17 ст.).

Тема 2.2. Семінар 2. Українське мистецтво козацької доби (друга половина 17-18 ст.).

1. Особливості українського бароко: козацькі церкви та ансамблі Києва.
2. Архітектурне бароко на західноукраїнських землях. Пам'ятки Львова.
3. Бароко в українському образотворчому мистецтві: майстри іконопису й портретного живопису. Барокові іконостаси.

Тема 2.5. Семінар 3. Українське мистецтво ХХ сторіччя.

1. Українське авангардне мистецтво 1900-1930-х рр..
2. Розвиток української культури в другій половині ХХ ст.: шістдесятництво, дисидентський та самовидавничий рух.
3. Творчість видатних українських митців і літераторів сучасної доби (80-ті роки ХХ ст. – початок ХХІ ст.).

IV. 6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.

Індивідуальне семестрове завдання з курсу «Історія української культури» студент може виконати у формі реферату чи усної доповіді.

Тему реферату студент вільно вибирає зі списку питань до модульних контрольних робіт, які наводяться в наступному пункті даної навчальної програми. Реферативна робота оформлюється письмово за відповідними вимогами і захищається на заняттях з контролю самостійної роботи студентів. Реферативна робота оцінюється як зарахована, якщо вона правильно виконана і студент захищає її не менш, ніж на 5 балів.

Усні доповіді готуються тільки за тими питаннями, які не розглядаються на аудиторних заняттях, але входять до програми курсу і відповідно до списку контрольних питань. За усну доповідь студент може отримати оцінку до 10-ти балів у відповідності з якістю та об'ємом знань з вибраного питання.

IV. 7. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Курс «Історія української культури» передбачає виконання двох модульних контрольних робіт.

Модульна контрольна робота №1 проводиться на семінарі 1 і містить питання з тем лекцій 1-4 (остання - в 2-х частинах) та семінару 1.

Модульна контрольна робота №2 проводиться на семінарі 4 і містить питання з тем лекцій 5-9 та семінарів 2-4.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 1

1. Періоди розвитку української культури, їх загальна характеристика.

Українська культура як цілісна система.

2. Наукові джерела вивчення культури стародавніх слов'ян.

3. Основні етапи культурного розвитку східних слов'ян.
4. Релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен.
5. Велесова книга як визначна пам'ятка язичницької культури.
6. Усна народна творчість давніх слов'ян.
7. Античні міста-держави: Пантікапей, Херсонес, Ольвія: культурні зв'язки зі східними слов'янами.
8. Вплив скіфо-сарматської культури на розвиток стародавніх слов'ян.
9. Хрещення Русі та візантійський вплив на формування давньоруської культури.
10. Особливості світогляду людей часів Київської Русі: язичницький та християнський фактори.
11. Зародження шкільної освіти і наукових знань в Київській Русі. Книжна справа.
12. Література Київської Русі: оригінальні та перекладні твори.
13. Софія Київська – шедевр давньоруського мистецтва.
14. Образотворче мистецтво Київської Русі: мозаїки, фрески. Поширення іконописання.
15. Історико-культурна ситуація в Галичині і на Волині в 12-13ст..
16. Розвиток освіти і науки в Галицько-Волинському князівстві.
17. Мистецтво Галицько-Волинської Русі. Пам'ятки княжого Львова.
18. Культурні зв'язки Галицько-Волинського князівства з іншими центрами Стародавньої Русі.
19. Суспільно-політична і культурна ситуація в Україні в польсько-литовську добу (сер.14-перша половина 17 ст.).
20. Розповсюдження католицизму в українських землях. Берестейська церковна унія (1596р.).
21. Освітня справа в польсько-литовську добу. Початок книгодрукування в Україні.
22. Церковні братства та їх роль в розвитку української культури.

23. Поширення гуманістичних ідей в Україні (15-16 ст.). Розвиток полемічної літератури.
24. Мистецькі добутки українського ренесансу (15-перша половина 17 ст.).

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 2

1. Козацтво як явище української історії та культури.
2. Реформування церкви в козацьку добу.
3. Розвиток освіти і науки в Україні в другій половині 17-18 століттях. Роль Києво-Могилянської академії.
4. І.Мазепа – меценат і культурний діяч.
5. Специфіка українського бароко. Барокові ансамблі Києва.
6. Архітектурне бароко в західноукраїнських землях. Пам'ятники Львова.
7. Бароко в українському образотворчому мистецтві: іконописання та портретний живопис.
8. Розвиток української літератури в козацьку добу.
9. Г.С.Сковорода – філософ і поет.
10. Суспільно-політична ситуація в Україні в 19 столітті. Періодизація національно-культурного відродження.
11. Дворянський період національно-культурного відродження та його особливості.
12. Народницька доба українського відродження. Діяльність громад і Кирило-Мефодіївського товариства.
13. Роль Т.Г.Шевченка в становленні української культури.
14. М.П.Драгоманов – фундатор української суспільної думки.
15. Модерністський період національно-культурного відродження та його характерні риси.
16. Національно-культурне відродження в Галичині (19ст.).
17. Громадська та літературна діяльність І.Франка, його вплив на розвиток

культури в західноукраїнських землях.

18. Художні течії в українському мистецтві 19 ст.: класицизм, романтизм, реалізм.
19. Розвиток української літератури в 19 столітті.
20. Жанрове різноманіття українського живопису 19 ст..
21. Еволюція українського театрального мистецтва. Становлення професійного театру в другій половині 19 ст..
22. Музичне мистецтво України. Творчість М. Лисенка.
23. Українське авангардне мистецтво 1900-1930-х років.
24. Національно-культурне піднесення в Україні в 20-ті роки 20 століття.
25. Культурна ситуація в Україні в 30-х роках. «Розстріляне відродження».
26. О. Довженко – кінорежисер, драматург, письменник.
27. Розвиток української культури в роки Другої Світової війни і повоєнний період.
28. Культурні надбання української діаспори.
29. Літературні і мистецькі процеси в умовах хрущовської «відлиги»: шістдесятництво, дисидентський рух.
30. Українська культурна парадигма на зламі ХХ-ХХІ ст.. Видатні митці сучасності.

V. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

На лекціях є сенс викладати базовий теоретичний матеріал, пояснюючи його характерними прикладами. Питання навчального курсу, які, через обмеженість аудиторних годин, не можуть бути розглянутими на лекціях, повинні опановуватися на семінарських заняттях в ході заслуховування відповідей або доповідей студентів. Ці питання доповнюють, конкретизують та деталізують знання студентів з основних проблем навчального курсу.

Підбирати і компонувати лекційний матеріал необхідно з орієнтацією на рівень та спеціалізацію аудиторії. В ході викладання лекційного курсу бажано постійно робити акцент на порівняння вітчизняного і закордонного матеріалу.

Головна ціль семінарських занять – розвиток у студентів навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом. При необхідності на семінарських заняттях можуть розглядатися додаткові теоретичні питання і приклади, які б доповнювали окремі положення лекцій.

Контроль знань студентів у процесі навчальної роботи рекомендується здійснювати наступним чином:

1. оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях (заслуховування доповідей, доповнень, коментарів);
2. контроль і оцінювання самостійної роботи студентів, в тому числі й реферативних робіт;
3. проведення лекторського контролю у формі лекційного тесту;
4. перевірка модульних контрольних робіт;
5. екзамен.

VI. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Основна література

1. **Абрамович, С.Д.** Світова та українська культура: навчальний посібник / С.Д.Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2004. – 344с. – ISBN 966-603-260-0.
2. Археологія України. Курс лекцій: навчальний посібник / Л.Л.Залізняк, О.П.Моця, В.М.Зубар, В.В.Отрощенко. – К. : Либідь, 2005. – 503с.
3. **Бокань, В.А.** Історія культури України: навчальний посібник / В.Бокань, Л.П.Польовий. – 2-ге вид., доп. – К. : МАУП, 2001. – 256 с. – ISBN 966-608-077-Х.
4. **Бутанян, К.П.** Давнє населення України: навчальний посібник /

- К.П.Бутанян. – К. : Либідь, 2003. – 232с. – ISBN 966-06-0065-8.
5. **Бичко, А.К.** Теорія і історія світової та вітчизняної культури: Курс лекцій: навчальний посібник для вузів / А.К.Бичко, П.І.Ігнатенко, А.М.Феоктистов. – К. :Либідь, 1993. – 392с.
 6. **Гіптерс, З.В.** Культурологічний словник-довідник / З.В.Гіптерс. – К. :Професіонал, 2006. – 328с. – ISBN 966-370-010-6.
 7. **Грица, С.Й.** Українська художня культура: навчальний посібник / С.Й.Грица, Н.М.Корнієнко, Т.В.Липова. – К. : Либідь, 1996. – 416с.
 8. **Етнографія України:** навчальний посібник / за ред. С.А.Макарчука. – Львів : Світ, 1994. – 520с.
 9. Історія світової та української культури: підручник / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с. – ISBN 966-95287-8-X.
 - 10.Історія української культури / за загал. ред. І.Крип'якевича. – 4-те вид., стереотип. – К. : Либідь, 2002. – 656с. – ISBN 966-06-0248-0.
 - 11.Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; за ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – 3-те вид., стереотип. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 326с. – ISBN 966-620-072-4.
 - 12.**Кордон, М.В.** Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 584с. – ISBN 966-364-066-9.
 - 13.**Крвавич, Д.П.** Українське мистецтво: навчальний посібник: У 3-х ч. Ч.2 / Д.П.Крвавич, В.А.Овсійчук, С.О.Черепанова. – Львів : Світ, 2004. – 268с.+80 вкл. іл. – ISBN 966-603-202-3; 966-603-333-X (ч.2).
 - 14.**Крвавич, Д.П.** Українське мистецтво: навчальний посібник: У 3-х ч. Ч.3 / Д.П.Крвавич, В.А.Овсійчук, С.О.Черепанова. – Львів : Світ, 2005. – 268с.+80 вкл. іл. – ISBN 966-603-202-3; 966-603-205-8 (ч.3).
 15. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / А.В. Яртись, С.М.Шендрик, С.О.Черепанова, В.П.Мельник; за ред. проф. А.Яртися та проф. В.Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 368с. – ISBN 966-603-407-7.
 16. **Маланюк, Є.** Нариси з історії нашої культури / Є.Маланюк. – К. : АТ

«Обереги», 1992. – 80с.

17. **Меднікова, Г.С.** Українська і зарубіжна культура ХХ століття: навчальний посібник / Г.С.Меднікова. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 214с. – ISBN 966-620-049-X.
18. **Наулко, В.І.** Культура і побут населення України: навчальний посібник / В.І.Наулко, Л.Ф.Артюх, Ф.В.Горленко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. :Либідь, 1993. – 288с.
19. **Півторак, Г.** Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Міф і правда про трьох братів слов'янських зі «спільної колиски» / Г.Півторак. – К. : Академія, 2001. – 150с.
20. **Попович, М.** Нарис історії культури України / М.Попович. – К. :АртЕК, 1999. – 728с.
21. Українська культура: історія і сучасність: навчальний посібник / за ред. С.О.Черепанової. – Львів : Світ, 1994. – 456с.
22. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Л.Є.Дещинський, Я.Я.Денісов, М.П.Скалецький, Л.В.Цубов, Н.М.Барановська, О.Г.Макарчук; за наук ред. проф. Л.Є.Дещинського. – 4-те вид., перероб. і доп. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304с. – ISBN 966-8450-15-9.
23. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / М.М.Закович, І.Я.Зязюн, О.М.Семашко та ін.; за ред. М.М.Заковича. – 2-ге вид., випр. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 550с. – ISBN 966-620100-3.
24. **Уманцев, Ф.С.** Мистецтво Давньої України: Історичний нарис / Ф.С.Уманцев. – К. : Либідь, 2002. – 328с.

Додаткова література

Література до семінарів.

Література до семінару 1.

1. **Абрамович, С.Д.** Світова та українська культура: навчальний посібник / С.Д.Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2004. – 344с. – ISBN 966-603-260-0. – С. 280-282.
2. Історія світової та української культури: підручник / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с. – ISBN 966-95287-8-X. – С. 289-296, 312-353
3. Історія української культури / за загал. ред. І.Крип'якевича. – 4-те вид., стереотип. – К. : Либідь, 2002. – 656с. – ISBN 966-06-0248-0. – С. 435-440, 448-463, 468-479.
4. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; за ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – 3-те вид., стереотип. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 326с. – ISBN 966-620-072-4. – С. 101-104, 122-124.
5. **Козира, Є.В.** Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Є.В.Козира. – К. : Здоров'я, 2001. – 248с. – С. 80-84, 112-115.
6. **Кордон, М.В.** Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 584с. – ISBN 966-364-066-9. – С. 292-295.
7. **Крвавич, Д.П.** Українське мистецтво: навчальний посібник: У 3-х ч. Ч.2 / Д.П.Крвавич, В.А.Овсійчук, С.О.Черепанова. – Львів : Світ, 2004. – 268с.+80 вкл. іл. – ISBN 966-603-202-3; 966-603-333-X (ч.2). – С. 78-80, 97-100, 184-204.
8. **Крвавич, Д.П.** Українське мистецтво: навчальний посібник: У 3-х ч. Ч.3 / Д.П.Крвавич, В.А.Овсійчук, С.О.Черепанова. – Львів : Світ, 2005.

- 268с.+80 вкл. іл. – ISBN 966-603-202-3; 966-603-205-8 (ч.3). – С. 23-39, 53-60.
9. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / за ред. проф. А.Яртіся та проф. В.Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 568с. – ISBN 966-603-407-7. – С. 385-392, 402-410, 433-440.
10. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Л.Є.Дещинський, Я.Я.Денісов, М.П.Скалецький, Л.В.Цубов, Н.М.Барановська, О.Г.Макарчук. – 4-те вид., перероб. і доп. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304с. – ISBN 966-8450-15-9. – С. 80-91, 138-145.
11. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / М.М.Закович, І.Я.Зязюн, О.М.Семашко та ін.; за ред. М.М.Заковича. – 2-ге вид., випр. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 550с. – ISBN 966-620100-3. – С. 352-362, 384-386.

Література до семінару 2.

1. **Абрамович, С.Д.** Світова та українська культура: навчальний посібник / С.Д.Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2004. – 344с. – ISBN 966-603-260-0. – С. 295-299.
2. Історія світової та української культури: підручник / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с. – ISBN 966-95287-8-Х. – С. 381-391.
3. Історія української культури / за загал. ред. І.Крип'якевича. – 4-те вид., стереотип. – К. : Либідь, 2002. – 656с. – ISBN 966-06-0248-0. – С. 500-526.
4. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; за ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 326с. – ISBN 966-620-072-4. – С. 137-142.

5. **Козира, Є.В.** Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Є.В.Козира. – К. : Здоров'я, 2001. – 248с. – С. 154-157.
6. **Кордон, М.В.** Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 584с. – ISBN 966-364-066-9. – С. 371-374.
7. **Крвавич, Д.П.** Українське мистецтво: навчальний посібник: У 3-х ч. Ч.3 / Д.П.Крвавич, В.А.Овсійчук, С.О.Черепанова. – Львів : Світ, 2005. – 268с.+80 вкл. іл. – ISBN 966-603-202-3; 966-603-205-8 (ч.3). – С. 61-81, 91-100.
8. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / за ред. проф. А.Яртися та проф. В.Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 568с. – ISBN 966-603-407-7. – С. 462-472.
9. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Л.Є.Дещинський, Я.Я.Денісов, М.П.Скалецький, Л.В.Цубов, Н.М.Барановська, О.Г.Макарчук. – 4-те вид., перероб. і доп. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304с. – ISBN 966-8450-15-9. – С. 147-151, 173-184.
10. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / М.М.Закович, І.Я.Зязюн, О.М.Семашко та ін.; за ред. М.М.Заковича. – 2-ге вид., випр. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 550с. – ISBN 966-620100-3. – С. 429-442.

Література до семінару 3.

1. **Абрамович, С.Д.** Світова та українська культура: навчальний посібник / С.Д.Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2004. – 344с. – ISBN 966-603-260-0. – С. 324-335.
2. Історія світової та української культури: підручник / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с. – ISBN

- 966-95287-8-X. – С. 442-443, 456-462.
3. Історія української культури / за загал. ред. І.Крип'якевича. – 4-те вид., стереотип. – К. : Либідь, 2002. – 656с. – ISBN 966-06-0248-0. – С. 562-574.
 4. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; за ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 326с. – ISBN 966-620-072-4. – С. 218-220, 304-320.
 5. **Козира, Є.В.** Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Є.В.Козира. – К. : Здоров'я, 2001. – 248с. – С. 200-202, 231-237.
 6. **Кордон, М.В.** Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 584с. – ISBN 966-364-066-9. – С. 495-501.
 7. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / за ред. проф. А.Яртися та проф. В.Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 568с. – ISBN 966-603-407-7. – С. 549-559.
 8. **Меднікова, Г.С.** Українська і зарубіжна культура ХХ століття: навчальний посібник / Г.С.Меднікова. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 214с. – ISBN 966-620-049-X. – С. 61-70, 84-97, 194-207.
 9. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Л.Є.Дещинський, Я.Я.Денісов, М.П.Скалецький, Л.В.Цубов, Н.М.Барановська, О.Г.Макарчук. – 4-те вид., перероб. і доп. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304с. – ISBN 966-8450-15-9. – С. 236-247, 279-280, 292-297.
 10. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / М.М.Закович, І.Я.Зязюн, О.М.Семашко та ін.; за ред. М.М.Заковича. – 2-ге вид., випр. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 550с. – ISBN 966-620100-3. – С. 487-492, 508-517.

Розробник робочої навчальної програми з курсу «Історія української культури»
(для студентів денного відділення) – к.і.н., доцент кафедри філософії та СПН
ДДМА Булдакова О.В.